

Habilitacje: nowe i nowsze

Adam Jakubowski

**Otwarte posiedzenie
Komitetu Matematyki PAN
8 września 2015 r.**

Obowiązujące regulacje prawne

- ▶ **Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki była trzykrotnie nowelizowana:**
 - ▶ **ustawą z dnia 27 lipca 2005 r.**
 - ▶ **ustawą z dnia 18 marca 2011 r.**
 - ▶ **ustawą z dnia 11 lipca 2014 r.**

Obowiązujące regulacje prawne

- ▶ Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora:
- ▶ Aktualne: z dnia 3 października 2014 r.
- ▶ Poprzednie: z dnia 22 września 2011 r.

Wnioski z 4 lat doświadczeń

- ▶ Terminy ustawowe są bardzo napięte i niezgodne z rytmem miesięcznym funkcjonowania organów akademickich.
- ▶ Zdarza się, że w trakcie obrad komisji niektórzy członkowie nie zabierają głosu, a przewodniczący komisji nawet nie próbuje wartościować osiągnięć.
- ▶ Może nie chce się im czytać recenzji?
- ▶ Warto przypomnieć, że praca komisji jest wynagradzana, a dyskusja na forum komisji jest w większości przypadków jedynym miejscem merytorycznego osądu osiągnięć kandydata.

Wnioski z 4 lat doświadczeń

- ▶ Brak jest uregulowań, jak powinna wyglądać uchwała przedkładana radzie naukowej przez komisję habilitacyjną.
- ▶ Zdaniem członków CK, uchwała powinna zawierać jako załączniki recenzje i dodatkowe dokumenty powstałe w trakcie prac komisji.

Wnioski z 4 lat doświadczeń

- ▶ Brak jest uregulowań, jak ma procedować komisja, gdy pojawiają się negatywne recenzje.
- ▶ Zdaniem członków CK, negatywne recenzje powinny zostać udostępnione habilitantowi, aby mógł on się ustosunkować do zarzutów.

Nadal istniejące nonsensy

- ▶ Jeśli ktoś się odwołuje bez powodzenia, to ma 3-letnią karencję. Jeśli się nie odwołuje, to może składać nowe papiery od razu.
- ▶ Interpretacja CK bez podstawy prawnej: ponownie złożony wniosek musi być rozpatrywany przez komisję w innym składzie.

Nadal istniejące nonsensy

- ▶ Rada naukowa w zasadzie przyklepuje wniosek komisji habilitacyjnej.
- ▶ Chyba, że rada naukowa nie przyklepie.
- ▶ **(Autentyczne)** Komisja wnioskuje o nadanie stopnia, wniosek nie uzyskuje większości. Sprawa upadła?
- ▶ W interpretacji CK - nie! Trzeba głosować wniosek o "odmowie nadania stopnia"!
- ▶ Rada naukowa głosuje wniosek o "odmowie nadania stopnia" i on też pada! I co?
- ▶ **Pat w systemie!**

Nadal istniejące nonsensy

- ▶ **(Autentyczne)** Inna sytuacja. Kandydat składa papiery wskazując radę naukową.
- ▶ CK sprawdza papiery pod względem formalnym. I ktoś stwierdza brak **odpisu dyplomu**.
- ▶ Dziekanat najlepszego wydziału w Polsce potwierdza - zaświadczenie jest OK! I nic.
- ▶ Wszyscy czterej członkowie CK - matematycy - interweniują. I nic.
- ▶ Nie byłoby tego zamieszania, gdyby to organy rady naukowej decydowały, czy papiery są merytorycznie w porządku.
- ▶ **I czy wybrana dyscyplina jest dobra!**

Rozmontowany system

- ▶ **Dwa ostatnie przykłady są rezultatem sztucznego wyrzucenia przewodów habilitacyjnych poza system!**
- ▶ Doktoraty - rada naukowa, profesury - rada naukowa, ale habilitacje - zewnętrzna komisja.
- ▶ Rozmontowanie funkcjonującego systemu zwykle ma fatalne następstwa. I tak jest i w tym przypadku.
- ▶ **Szybkie i liczne habilitacje w innych, niż matematyka, naukach!**
- ▶ **Wrześniowe profesury!**

Znów kolokwium habilitacyjne?

- ▶ Proponowane są rozmaite sposoby uzdrowienia sytuacji.
- ▶ Na przykład członkowie Komitetu Automatyki i Robotyki PAN narzekają na anonimowość habilitanta i dlatego postulują przywrócenie kolokwium habilitacyjnego. Piszą m.in.

Rada naukowa, nadając stopień doktora habilitowanego, bierze odpowiedzialność za wprowadzenie do grona samodzielnych pracowników nauki odpowiedniej osoby.

Znów kolokwium habilitacyjne?

- ▶ Prawda? **Prawda!**
- ▶ Ale potwierdza **medialne stereotypy** o środowisku naukowym.
- ▶ To był komentarz z mojego wystąpienia w lutym tego roku.
- ▶ W międzyczasie otrzymaliśmy szokującą dawkę rewelacji nt. zwyczajów panujących w informatyce technicznej.
- ▶ Wynika z nich, że w niektórych środowiskach to nie są „medialne stereotypy”.
- ▶ I lepiej nie wracać do starego systemu.

Propozycja

- ▶ Wniosek jest składany do RN. *Odrzucenie wniosku podlega odwołaniu do CK.*
- ▶ RN i CK powołują Komisję (jak obecnie).
- ▶ Po otrzymaniu recenzji Komisja obraduje (może to być telekonferencja) i stawia wniosek o dopuszczenie do wykładowania habilitacyjnego. *Niedopuszczenie podlega odwołaniu do CK.*

Propozycja

- ▶ Wykład habilitacyjny ma przekonać RN o tym, że kandydat rzeczywiście zanotował wymagane przez ustawę **osiągnięcie stanowiące znaczny wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej.**
- ▶ Nie może to być autoreferat!
- ▶ Po zapoznaniu się z recenzjami, wnioskiem Komisji i wysłuchaniu wykładu habilitacyjnego, RN podejmuje decyzję o nadaniu stopnia.

Propozycja

- ▶ Gdy wniosek o nadanie stopnia nie uzyska bezwzględnej większości, stopień nie jest nadany.
- ▶ Decyzja negatywna podlega odwołaniu zwykłym trybem.
- ▶ Odwołując się, czy nie, habilitant może powtórnie rozpocząć przewód po roku.
- ▶ Przystępując powtórnie lub kolejny raz, habilitant musi zamieścić w złożonych dokumentach informację o swoich próbach uzyskania stopnia (i czy się odwoływał, czy nie).